

Begrensde vrijheid

In de afgelopen maanden is een grote Vakvernieuwingscommissie samengesteld die zich gaat buigen over de examenprogramma's van de bovenbouw vmbo, havo en vwo voor de natuurwetenschappelijke vakken. Ook voor wiskunde, Nederlands en talen worden dergelijke commissies gevormd. De naam voor deze grote herziening waar het mee begon, Curriculum.nu, is nu verleden tijd. De eerste stap, voor basisschool en onderbouw vo, stuitte op veel politieke weerstand. Bijzonder is dat deze vervolgstap voor de bovenbouw nu wél van start gaat, en voor alle niveaus tegelijk. Ook opmerkelijk is het dat deze commissie primair is samengesteld uit mensen die deze vakken geven of er leraren voor opleiden. Er zijn allerlei randvoorwaarden gemaakt waardoor helder is dat de groep niet in volledige vrijheid kan handelen. Inhoudelijk (behoud het goede, samenhang), organisatorisch (het moet wel binnen de beschikbare lestijd passen) en politiek (zorg voor kansen-gelijkheid en doorstroommogelijkheden). De commissie gaat aan de slag, maar heeft ook de opdracht om te luisteren naar mensen die over de schouder meekijken of het proces aansturen. Dat is vormgegeven in een advieskring, die feedback geeft en daarmee de stem van belanghebbenden is. Het afgelopen jaar ben ik bezig geweest om te zorgen dat de NVON hier op een goede

manier een rol in kan vervullen. Allereerst is er binnen de vereniging een commissie samengesteld die het hele traject inhoudelijk begeleidt, de NVON-commissie Onderwijsontwikkeling. De eerste taak was om mee te beslissen over de samenstelling van de Vakvernieuwingscommissie. De volgende taak is het zorgen voor leden van de advieskring namens de NVON. Deze leden kijken mee met de vorderingen die de Vakvernieuwingscommissie maakt, en daar op gezette tijden hun feedback op geven of gevraagd worden om advies. Drie leden uit de NVON-commissie Onderwijsontwikkeling nemen als adviseur deel aan de advieskring rond de Vakvernieuwingscommissie. Wat heeft dit met vrijheid te maken? Wellicht is uit bovenstaande de belangrijkste boodschap dat in onze vrije democratie de vrijheid juist beperkt is omdat je geen mensen uitsluit én elkaars opvattingen en inzichten serieus neemt. Een lesprogramma waarin keuzes gemaakt worden moet dat niet doen omdat mensen een bepaalde kant op geduwd moeten worden. Wat niet deugt moet ook worden besproken. Recht doen betekent ook dat de waarde van ieder mens gerespecteerd wordt. Het betekent ook dat er gelijke kansen zijn om mee te doen. Vrijheid betekent dat burgers én overheid zich houden aan beperkingen door regels en randvoorwaarden. Een overheid die de

regels schendt of afschaft, perkt de vrijheid van burgers in. Een commissie in een democratisch land werkt binnen grenzen, met vrije uitwisseling van kennis en opvattingen. Het product moeten we kunnen herkennen als iets voor ons allemaal, de hele samenleving, niemand uitgezonderd. Het gaat tenslotte om de opleiding van jonge mensen, die straks onze samenleving draaiende houden. De gespannen situatie in Europa heeft alles te maken met de strijd voor democratie, meebeslissen en vrije keuzes. Je mening uiten, denken en meedoen, zonder dat je hoeft te vrezen voor je leven.

We zien in de wereld wat er gebeurt als een overheid in vrijheid beslissingen neemt die anderen vrijheid en leven ontnemen. Laten we als leden van de NVON de vrijheid nemen om ons te bemoeien met de inhoud van onze schoolvakken. Laat de Vakvernieuwingscommissie meeprofiteren van onze gezamenlijke kennis en vakbekwaamheid. Geef als leden de adviseurs van de NVON wat ze nodig hebben om ons geluid te laten horen. Sluit u aan bij de Klankbordgroep binnen de NVON (mail mij) of reageer op de oproepen om uw en onze mening te laten horen, in vrijheid.

Jan Jaap Wietsma
Voorzitter NVON
Reacties naar: j.j.wietsma@nvon.nl